СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 69. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 23-го березня 1940. No. 69. Jersey City, N. J., Saturday, March 23, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

УРЯД ОСУДЖУЄ ПРОАЛІЯНТСЬКУ ЗАЯВУ ДИПЛЬОМАТА

ВАШИНҐТОН. — Заява Джеймса Кромвела, недавно встановленого представника Злучених Держав у Канаді, в котрій він критикував ізоляційне становище Злучених Держав та заявлявся за заняття виразного становища в користь аліянтів, викликала в Злучених Державах справжню бурю протестів.

Наперед появилися протести ґазет і публіцистів. Потім появилися протести конґресменів і сенаторів. В одній і другій палаті конґресу подано внески за розслід справи, з доманганням усунення Кромвела, за його обвинувачення в конґресі й т. і.

Потім департамент стейту виступив з публичним осудом поведінки свого представника в Канаді. Секретар стейту, Кордел Гол, заявив, що Кромвел не мав права давати такої заяви та що він на будуче має держатися інструкцій свого уряду.

„КВІН МЕРІ" ПОЇХАЛА СЛІДАМИ „МАВРЕТАНІЇ".

НЮ ЙОРК. — Зараз на другий день по відїзді з нюйорського порту анґлійського корабля „Мавретанії" виїхав на море другий великан анґлійської торговельної фльоти, 81,000-тоновий корабель „Квін Мері".

Величезні товпища людей приглядалися до його відїзду, котрий видно не був тайною. Розсліди показали, що корабель поїхав у полудневім напрямі. Догадуються, що він має на морю стрінутися з „Мавретанією".

БОРОТЬБА ЗА РОБІТНИЧУ РАДУ.

ВАШИНҐТОН. — Чотири окружні директори Ради Робітничих Відносин подали були Раді в жовтні свої рапорти, в котрих осуджували адміністраційні методи, політику й машинерію Ради.

Рада не звернула уваги на ці рапорти.

СЕКРЕТАР СКАРБУ НЕ ЖУРИТЬСЯ НАВІТЬ ВИГЛЯДОМ 50-БІЛІОНОВОГО ДОВГУ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар скарбу Морґентав заявив на пресовій конференції, що уряд не вживає ніяких засобів для закриття довгів та що навіть якби Америка мала 50 біліонів долярів національного довгу, то вона не має чого журитися.

Він звернув при тому увагу на те, що завдання зниження чи піднесення національного довгу належить у першу міру до конґресу.

НЮЙОРСЬКИЙ ПОСАДНИК ДОМАГАЄТЬСЯ ПІДВИЩЕННЯ ДОПОМОГИ.

ВАШИНҐТОН. — Нюйорський посадник Ля Ґвардія заявив на краєвій конференції міських посадників, що подане федеральним урядом число безробітних не відповідає правді та зажадав від федерального уряду, щоб він добився від конґресу ухвалення півтора біліона долярів на допомогу безробітним у наступному році.

АМЕРИКА НЕ ПРОДАВАЛА ЛІТАКІВ СОВЄТАМ.

ВАШИНҐТОН. — У річному рапорті Краєвої Ради Контролі Амуніції за рік 1939, подано, що совєтський уряд пробував купувати в Америці літаки для вжитку льоялістичного уряду в Еспанії, але ця Рада до того не допустила.

ЩЕ ЗА ТРЕТЮ КАДЕНЦІЮ РУЗВЕЛТА.

ВАШИНҐТОН. — Ікес, секретар внутрішніх справ, завзятий прихильник того, щоби президент Рузвелт кандидував утретє на уряд президента, заявив ґазетярам, що заява ґенерального почтмайстра Фарлія про свою кандидатуру не зміняє в нічому становища прихильників президента Рузвелта. Він заперечив чутку, буцімто заява Фарлія викликала серед прихильників Рузвелта паніку.

ВІДКРИЛИ НОВІ ЗАСОБИ ПРОТИ МІКРОБІВ.

НЮ ЙОРК. — На зборах Нюйорської Медичної Академії прочитав д-р Рене Дюбос з Рокефелерівського Інституту для Медичного Розсліду реферат про відкриття хеміками цього Інституту двох нових засобів для боротьби проти бактерій.

Особливо один з них має велику силу проти бактерій. Від нього сподіваються великої допомоги в боротьбі проти сухіт.

КУРСИ ДЛЯ ПЕРЕПИСНИХ ЗАПИСУВАЧІВ.

НЮ ЙОРК. — У федеральнім будинку при Вашинґтон Стріті відкрито курси для людей, що зголосилися до роблення перепису населення в цьому році.

На курс зявилися першого дня 400 аплікантів і аплікантюк.

СЕНАТОР ТОБІ НЕ МАЄ ПОПЕРТЯ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Тобі, котрий свого часу виголосив радіову промову, в котрій закликав населення не відповідати на „приватні запити" при переписі, подав у сенаті внесок з відповідною поправкою цензусового закону, але його ніхто не піддержав.

ЧИ БУДУТЬ ЩЕ ОДНІ ПЯТЕРНЯТА?

МАЙЕМІ (Флорида). — Один лікар, що оглянув паню Еморі Калаґен, котра сподівається скоро народин, заявив на основі розсліду промінями „екс", що вона буде мати пятернята. Місцева ґазета „Геролд" постаралася провірити справу й тепер каже, що пані Калаґен буде мати лиш одну дитину.

ВИСТАВЛЯТЬ НОВІ ПОЧТОВІ ЗНАЧКИ НА ПРОДАЖ.

ВАШИНҐТОН. — Почтовий уряд уже виставив на продаж серію нових почтових значків, що називається „славні американці", бо складається з відомих американських письменників і виховників.

НІМЕЦЬКА ФАБРИКА ЛІТАКІВ.

БЕРЛІН. — Німці розкрили чужим журналістам, що вони побудували недалеко границь бувшої Австрії велику фабрику літаків, яка виробляє найновіші моделі Месершмита, а також якісь нові, тайні літаки. Та фабрика так захована, що до неї не можуть дістатися чужі літаки, казали німці.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ЗАКУПИЛА ВСЮ НАДВИШКУ КАНАДІЙСЬКОГО АЛЮМІНУ

Британійське міністерство постачань оголосило 29 лютого закупно всього алюміну, який Канада матиме на експорт у цьому й наступному році.

Зо свогож боку канадійська влада поробила з компаніями зарядження, щоб збільшити продукцію алюміну понад усі часи так, щоб зрівняти її з німецькою продукцією того металю.

Алюмін (глин) то один з найважніших і найбільш живлових металів у веденні війни на суші, на морі і в повітрі.

ЩОБ ЛЕГКО ДОПАСУВАТИ ЧЕРЕВИКИ ДО НОГИ

Є вже тепер і такі черевики, що за три мінути можна їх змінити відповідно до форми ноги. От приходить чоловік до крамниці обуви. Вибирає собі черевики. Сподобав собі пару черевиків. Колиж крамар нагрів їх трошки, сідає і взуває їх. У таких черевиках ноги, відповідно до своєї форми, розтягають мягенький підшкірок, під яким знаходиться плястична маса, і вже так розтягненим і остається. Плястична маса, що була змякла від нагріття, знову ствердає і черевик у середині остається допасованим до ноги.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ РОЗПИСАЛА СВІЖУ ПОЗИЧКУ

Уряд Вел. Британії на днях розписав внутрішню позичку в сумі 300 міліонів ф. стерлінґів ($1,335,000,000). Знавці кажуть, що з цеї позички можна буде покрити воєнні видатки Анґлії тільки всього на 50 днів.

ДОХОДИ З ПРОДАЖУ АЛЬКОГОЛЬНИХ НАПИТКІВ ЗБІЛЬШИЛИСЬ

Урядовий звіт виказує, що чисті доходи албертійської ради контролі над трунками за останніх 9 місяців збільшились на $126,099 у порівнянні з таким самим періодом часу в 1938 році. Ті доходи виносили разом за згаданих 9 місяців $2,358,963 і вони кажуть догадуватися, що до кінця фіскального року, себто до 31. березня, ввесь дохід з продажу альколів провінцією перевищить обчислений у минулорічному буджеті дохід $2,600,000.

ВІРНІ ПСИ ВРЯТУВАЛИ ЖИТТЯ ЛОВЦЯ

Л. Ладусієр, тепер у дистрикті Армстронґ, Онт., завдячує своє життя силі і вірності двох псів, альзацької породи, які привезли раненого трепера з багнистих околиць на північ від Армстронґ до Годсон Бейської Компанії в Арров Гед.

Ладусієр був на ловах лісових вовків і в тім часі через нещасливий випадок він себе тяжко пострілив. Ще успів сяк так обандажувати рану. Після того він якось дотягнувся до своїх санок, до яких були запряжені два сильні пси альзацької породи. Він упав на санки і втратив притомність. Пси рушили з місця і, блукаючи снігами та лісовими дебрами, дійшли врешті до Годсон Бейської Компанії в Арров Гед. Управитель компанії обандажував рану Ладусієра і повідомив поліцію, яка його привезла до Армстронґу. Тут треба буде йому ампутувати три або чотири пальці в нозі. Ладусієр каже, що колиб не оба вірні пси, то він зовсім певно вже не був би побачив своєї жінки і дітей. Згадані пси тягнули санки через такі місця, через які ніколи не пройшлаб людська нога. Одначе пси всетаки його притягнули в безпечне місце.

У ВІНІПЕҐУ ЗАМКНУЛИ КОМУНІСТИЧНИЙ ЧАСОПИС

Вінніпеґська поліція зробила наскок на редакцію „Ди Мідвест Кларіон" і заарештувала редактора Віра, який на ділі зветься Вівюрський. Він був редактором „Клеріона" в місті Торонті до часу, поки торонтонська поліція не припинила цього видавництва. Разом з Вівюрським поліція заарештувала Вилйема Арнолда Туомі. В тій самій справі поліція обжаловує Берту Сиві Смит і Ґертруду Шунаман. Жінок звільнили після зложення залогу в сумі 400 дол. за кожну. На редактора Вівюрського і на Туомі назначили залог у сумі дві тисячі дол. за кожного.

Заарештованим закидають, що вони незаконно друкували і поширювали комуністичну ґазету „Ди Мідвест Кларіон" з дати 17. лютого ц. р. В тім числі ґазети були друковані річи, які противились реґуляціям оборони Канади.

$100 КАРИ ЗА ПОСІДАННЯ ФУТРА

І. Форніку з Реджайни, Саск., засуджено на $100 кари і кошти за те, що мав у своїм посіданні крадені річи.

Форніку оскаржили за посідання футра, що нове вартувало $400, а тепер $200, яке було вкрадене з бюра Томи Бойла, власника Кінґс готелю.

В своїм зізнанні Форніка говорив, що він узяв футро як застав за пиво вартости $7.20 від фармера, що походив з Брендону. Форніка є кельнером у пивнім заведенні одного готелю.

На розправі показалося, що тим фармером був чоловік на імя Пітерсон, що відбуває 14-денну кару за волокитство.

ВТІЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ДО МАДЯРЩИНИ

БУДАПЕШТ. — Мадярський уряд зніс окреме міністерство для Карпатської України, а цей край у цілості втілив до решти Мадярщини. Тепер, під оглядом адміністраційним, не стане ні сліду з окремішности Карпатської України. Премієр Телекі заявив, що зараз по Великодніх Святах будуть розписані вибори в Карпатській Україні. Ріжні партії моґтимуть виставляти своїх кандидатів, але ті партії мусять стояти на вповні льояльнім становищі супроти Мадярщини.

СТВОРЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОГО КАБІНЕТУ.

ПАРИЖ. — Поль Рейнод, якому президент Лебрен поручив створити новий кабінет міністрів, вивязався як слід зо свойого завдання впродовж 24 годин і такий новий кабінет створив. До нього ввійшли деякі нові люди, з ріжних партій, та загально вважають його воєнним коаліційним кабінетом. Попередній премієр, Далядіє, є в нім міністром війни. Сам Рейнод є премієром і міністром закордонних справ. Він є непримирним противником диктатур і загально думають, що відтепер Франція зачне вести війну більш енерґійно.

УШКОДЖЕННЯ ОСТРОВА СИЛТ.

ГЕРНУМ (Німеччина). — Герман Ґерінґ, німецький міністер летунства, звелів державним літаком відвезти чужих журналістів, у тім числі трьох американців, і їм показали остров Силт, на якім анґлійські летуни нібы мали знищити цілком німецьку летунську базу. Журналісти в часі цеї поїздки не завважили, щоб анґлійські бомби знищили щонебудь, крім одного малого будинку. Решта будинків залишилась цілими. Тільки поле було порите бомбами.

ЛОНДОН. — Не звертаючи уваги на поїздку чужих журналістів на Силт, анґлійська влада твердить, що летунська база на Силті цілком знищена. На це мають анґлійці фотоґрафічні докази. Крім того навіть данські очевидці твердять, що бачили сильні вибухи й опісля вогонь на Силті. Від чого цей вогонь узявся? Коли чужі журналісти не завважили на Силті знищення, то сталося це тому, що німецькі провідники не завезли їх там, де треба, а показали лише те, що було їм виґідно показати, кажуть анґлійці.

КРИТИКА УРЯДУ ЧЕЙМБЕРЛИНА.

ЛОНДОН. — Хоч позиція самого Чеймберлина незахитана, а навіть сильніша, ніж передтим, то проте в політичних колах іде натиск, щоб у кабінеті міністрів зробити переорґанізацію і всю владу скупчити в руках найменшого числа міністрів. Бо підчас війни потрібно скорих рішень і скорого ділання. Чим більше міністрів, тим більше думок і розбіжности в поглядах. Тому широка публична опінія Анґлії в цю критичну хвилю склонюється до свого роду диктатури чотирьох міністрів, під проводом Чеймберлина. Всі інші міністри малиб лише виконну владу, а не бралиб участи в рішеннях політики.

В Анґлії є такий погляд, що відтепер війна піде гострішим темпом. Хоч дотепер воюючі краї старались уникати бомбардування таких обєктів, біля яких живуть цивільні люди, то після останніх взаємних нападів на бази в Скапа Флов і Силт ця засада ступнево буде понехана і комбатанти будуть братися до ріжних стратеґічних місць.

СКАНДИНАВІЯ ЗАЖУРИЛАСЬ.

ОСЛЬО. — Відкидаючи поміч аліянтів Фінляндії, скандинавські держави думали, що тим зльокалізують війну на півночі і не допустять, щоб зо Скандинавії зробити терен цілої европейської війни. По замиренні Фінляндії з Совєтами скандинавські держави плянували створити свій власний оборонний союз проти всіх інших можливих напасників. Але проти того запротестували Совєти. Цей протест скандинавські держави пояснюють так, що Совєти не задоволені зневтралізуванням Скандинавії і мають супроти неї дальші аґресивні пляни.

РИМ. — Ватиканський офіційний орґан „Осерваторе Романо" написав, що протест Совєтів проти оборонного союзу скандинавських держав треба не інакше розуміти, тільки так, що Совєти це ненаситна аґресивна держава і вона снує дальші пляни нападу наперед на Фінляндію, а опісля на Скандинавію. Між іншими також премієр Чеймберлин у своїй промові до парляменту сказав, що скандинавські держави тепер знаходяться в більшій небезпеці, ніж були передтим.

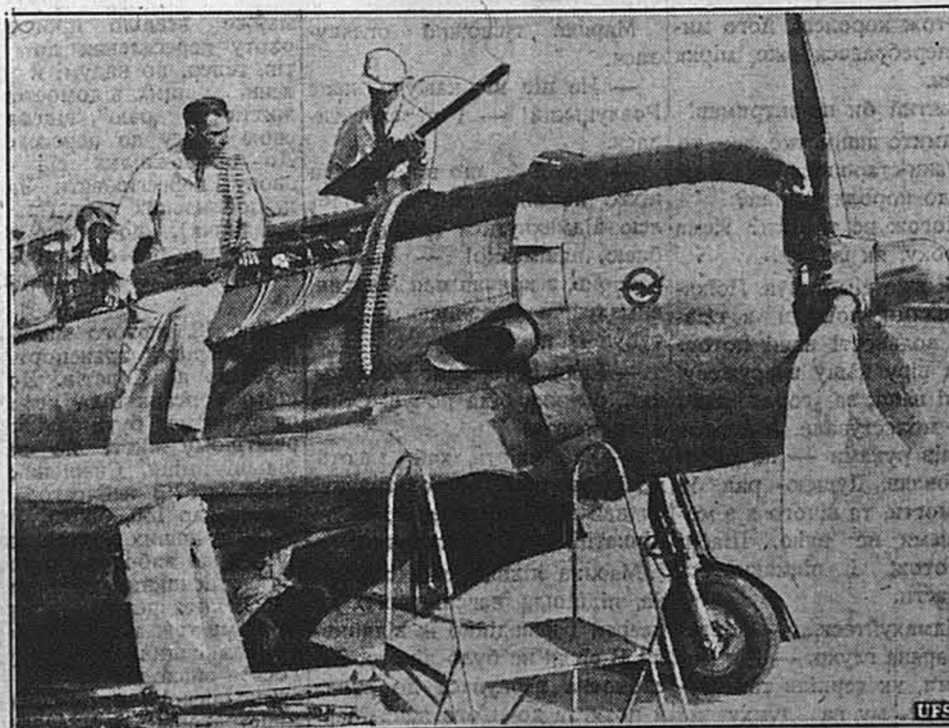
ПРО ЗМІНУ КАБІНЕТУ В ФРАНЦІЇ.

БЕРЛІН. — У Берліні є таке переконання, що зміна французького кабінету міністрів і прихід до премієрства Рейнода, давнього ворога Німеччини, означає зміцнення війни. Німецькі ґазети заздалегідь зазначують, що це до нічого не доведе.

РИМ. — Подібну думку мають у Римі. Італійські ґазети ворожо поставились до Рейнода і є така опінія, що тепер вигляди перетягнути Італію на бік аліянтів менші, ніж були передтим.

ЗАТОПЛЕННЯ НЕВТРАЛЬНИХ КОРАБЛІВ.

ЛОНДОН. — Невтральні краї зазнають таких самих втрат у кораблях, як і воюючі. В останніх пару днях Данія втратила чотири торговельні кораблі. Два з них наїхали на міни, а два затопили підводні лодки.

НАЙБІЛЬШІ БОЙОВІ ЛІТАКИ СВІТУ.

Механіки накладають у Давні, Каліфорнія, машинові кріси на перегонові літаки, що вважаються найбільшими збройними літаками в світі. Кожний такий літак має на собі 10 рушниць, що вистрілюють 5,000 куль без поновного ладування. Швеція замовила в Америці 144 такі літаки.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ОДИН КОНҐРЕС ЗАПЕВНЕНИЙ

Сталося, те, що повинно бути: буде один Конґрес Американських Українців. Легко це тепер написати чи ствердити, зате тяжко, дуже тяжко було цього доконати. Ще кілька днів тому видавалося, що є такі тяжкі труднощі, а справа така складна, що згода майже неможлива. Та вкінці ті труднощі поборено. І тому вже з певністю матимемо один Конґрес, один спільний національний виступ.

Цей наш осяг важний тим, що подібної події не було в Америці від десяток літ. Та головна вага цього є у тому, що це буде загальна американсько-українська маніфестація політичної думки, що це буде орґанізований вияв того, що є нам усім спільне як з огляду на наше життя тут в Америці так і з боку нашого відношення до України й українського народу в Европі.

Те, що знівечено останніми часами в Европі майже всі центри свобідної української політичної думки, а Україну наново понівечено, довело американських українців до того переконання, що треба обовязково взятися за рятунок України спільно, виступаючи в Америці й перед світом як одна зорґанізована спільнота. Ось на тій підставі дійшло остаточно до того, що чотири головні запомогові орґанізації, У. Н. Союз, У. Р. Союз, Провидіння і Народна Поміч, зговорились і проголосили Конґрес Американських Українців при співпраці інших центральних українських орґанізацій. Такий Конґрес, як відомо, відбудеться у Вашинґтоні 24. травня б. р.

„През незгоду ми пропали, самі себе звоювали", співається у народній пісні, що її приписують гетьманові Мазепі. Отої незгоди було аж забагато й у нас в Америці. Є вона і тепер. І не усуне цього лиха і той Конґрес, що відбудеться у Вашинґтоні. Та незгода — це ще не траґедія, а до певної міри природнє явище, бо таке є всюди між людьми. Неприродньою стає вона доперва тоді, коли ми через неї „пропадаємо", коли замість воювати з ворогами і їх поборювати, через незгоду самі себе „звойовуємо". А на таке заносилося тепер в Америці.

Це останнє лякало всіх відповідальних людей, бо виходило, що в цих критичних для України часах ми готові замісць допомогти Україні, ще їй пошкодити. А зокрема пошкодити ще й нашому життю тут в Америці, нашим орґанізаціям і нашим людям. Як одно так і друге тепер у великій мірі усунене. Принаймні треба вірити, що так є й далі буде. Тому, які не булиб труди, що їх понесено для цього осягу, вони не завеликі, коли подумати, що ними усунено ті величезні шкоди, які могли бути евентуально нанесені українській справі, колиб до такої згоди не було прийшло. З цього боку один Конґрес Американських Українців — це безсумнівний успіх.

ЩО ДІЄТЬСЯ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ?

Націоналістична Пресова Служба подає інформації про те, які є тепер відносини на західньо-українських землях.

Про ті землі, що опинились під Советами підчас розвалу Польщі, довідуємося між іншим таке:

На Західній Українській Землі (ЗУЗ) панують тепер нові, бльшевицькі „порядки". Ті, які нам добре знані з практик на Східній Українській Землі (СУЗ). Лише вони на ЗУЗ трохи відмінні, покищо злагіднені, пристосовані до високого рівня національної свідомости й відпорности у населення. У Збаражчині (і інших місцевостях) наглядно переконались большевики про цей український відпір при кінці грудня м. р. Відпір і опір населення був того роду, що „товарищі" мусіли аж більші військові відділи спровадити, „пацифікаційні", для успокоєння „контрреволюціонерів". Багатьох із них вивезено на схід — кажуть на Кавказ; але вони й там Україні в пригоді стануть.

По містах ЗУЗ порожньо, більшість крамниць позамикано, нема чим торгувати. Решта крамниць продають (по наказу) нікому непотрібні серед тих відносин речі. Лише „товарищі" купують усе, що попало, навіть млинки до кави, пробують на них грати, як на катаринці: факт! Село не довозить нічого до міста, хіба що зареквіровані військом товари. Обмінотовар тепер там панує! Споживчі товари продають по містах у так зв. районових крамницях, під комісар-управою не-українців. Перед такими крамницями тягнуться хвости на 100 м., люди ждуть цілими днями за одним хлібом; щоб скоротити собі час, часто „хвостники" грають у карти... Найбільше товарів іще має наша кооперація, большевики загалом прийняли систему нашої кооперації для орґанізації торговлі, лише позміняли директорів, якими з засади є не-українці.

По містах багато війська, обдертого, брудного й вічно голодного! Ані військових, ані урядників не пускають на відпустку на СУЗ; кажуть, усе вони вже „здеморалізовані", і тому не можна їх вже пускати до „раю". Збруч залишається надалі границею, і таксамо стережений, як тепер Сян. Всюди страшна дорожнеча: 1 кґм. масла — 80 рублів, курка — 50 руб. (польські злоті так швидко витягнули з обігу, що багато людей потратили всі можливості прожитку). Дорожнеча не до описання, а студентам дають 100 руб. місячної стипендії (!) і кричать, що „ми за освіту для всіх"! На селах тихо, як перед бурею. Всі чекають і надіються на весну. Дуже гнобить усіх, і окупантів і населення, гостра зима, небувала від 1928 року. Одні й другі питають, що буде далі, що їсти, чим топити, в що одягнутися! Приграничні місцевості „розвязали" цю проблему в той спосіб, що ріжні речі „спроваджують" з іншої частини української землі.

Найперше відкрили большевики школи. Вчать іще зо старих підручників, теж релігію учать по селах, де цього населення гостро зажадало: лише не священики, а вчителі. Дітвора молиться перед і по науці, але на цей час учитель мусить вийти з кляси. Масових арештовань, чи засудів покищо нема; хіба нагінка на підставі доносів зо сторони (не-українців). Гірше те, що ночами приїздять автами чи саньми ґепісти до даного села й на ранок нема в селі кількох чи навіть кільканацятьох свідомих хлопців, а то й старших громадян. Куди їх повезли, про це не можна довідатися. Священиків залишили досі в спокою, зокрема в тих селах, де вони добре жили з населенням. В останніх часах релігійність, так би мовити, поширюється й на ті верстви населення, які досі були байдужі; це теж видко й по відвідуванні церков. Теж і большевики заходять крадьки до церкви, а через добрих знайомих дають на Служби Божі — за батьків, за рідню, за свій щасливий поворот додому...

Ще дальше втікають наші люди з ЗУЗ на захід, через Сян, хоч здовж ріки большевики поставили дротяні засіки і всіх переходів стережуть ґепісти. Вже багато жертв від большевицьких куль спить вічним сном на дні Сяну... Але це не застрашує інших: ідуть тепер зимою, через замерзлий Сян, ніччю в білих простиралах. Втікають також багатші жиди та військовики. Загально постава населення до большевиків відважна, само собою ворожа, а настрій оптимістичний. На тему військової нездібности большевиків та їхньої забріханости кружляють ріжні **дотепи,** приміром, що **в большевиків є новий тип повза (танк на сто осіб), якого світ не бачив. Як же це? — питають. А так: на сто людей двоє сидить у повзі, а 98 попихають...** Або тому, що салдати страшенно брешуть і хвалять совдепію на всі боки, а при тому це все некультурний й несвідомий елемент, то з їхніх відповідей на деякі питання наших людей повстають веселі речі... Наприклад питають одного салдата: Копенгаґа у вас є? — Є, є, скільки завгодно! — відповідає бідолаха... Або: помаранчі у вас є? Є, відповідає салдат, дуже багато, бо у багатьох фабриках нараз виробляють, і т. д.

Про справжній настрій тамошніх людей, зокрема старшин і жовнірів українців, говорив старшина в ранзі капітана, п. Х., в селі Х. таке: „Ви всюди чуєте як ми, українці, хвалимо перед вами — теж українцями, червону армію й совети. Але ви не знаєте того, як той наш брат, що вам так каже, потім на голові волосся собі рве за це, що так **обріхувати мусить** вас — наших братів. Правда, в червоній армії багато повзів і літаків, але до машини треба живих істот, які з ідеєю ними кермувалиб, а її саме й брак, бо за совсоюз ніхто з нас у часі війни боротись не буде... І, кажу вам, червона армія скоріше буде тікати звідси, ніж прийшла. На випадок війни, приміром із німцями, вистарчить одної їх дивізії, щоб розбити наш фронт, решту доконає наше, національно свідоме населення, в розгарі нової, дай Боже, останньої в нас революції. Та покищо брешу й усі ми брешемо, але перед вами якось я не зміг брехати й сказав багато, хоч знаю, що за це мене чекав би розстріл, якщоб ви мене видали"... Ось це вам образки з ЗУЗ.

На Засянні, що належить тепер до німецького ґенерал-ґубернаторства, теж нові порядки. В наших містах багато тепер збігців із ЗУЗ. Багато вилікувалися від ріжних „фільств", і це позитивне. Ніби центром українського життя на Лемківщині й Холмщині є Краків, де сьогодні є кілька тисяч утікачів, здебільша інтеліґенції, провідного в усіх ділянках на ЗУЗ елементу. Тут є й свої установи, крамниці, „Українське Видавництво", що видає двотижневик „Краківські Вісті" та видало досі декілька книжечок (буквар, шкільні читанки, календар-альманах, календарці, перевидало буквар для початкуючих старших („До Сонця" та інші).

На властивих українських землях наше життя централізується на Засянні в Ярославі, Перемишлі-Засянню, Сяноку; на Холмщині в Холмі й Белзі. Середніх шкіл досі не відкрито, є лише приватна ґімназія в Белзі та в Ярославі приватна торговельна школа й відповідні курси. По тих і інших менших наших містечках діють Українські Національні Комітети, яків орґанізують усе українське життя в даному місті й повіті, зокрема культурно - освітнє й господарське. Окремо розвивається українське життя, у співпраці з Краковом, у Варшаві, де теж є численна українська кольонія. Всюди по наших містах діють допомогові комітети, які опікуються збігцями та уміщують їх на працю. Збіркова акція на українську зимову допомогу дала високі суми грошей. В краю дає відчуватися брак багатьох продуктів, звичайно як у часі війни; дорожнеча, яка є, щоправда, урегульована максимальними цінами, але за які нічого не можна одержати. Платничим сердником залишився злотий, який рівняється половині німецької марки. Сто й пятьсот-злотові банкноти витягнено з обігу.

Теж і тут дошкульно дається відчувати зима із сильними морозами (до 35 ступнів). та небувалими досі сніговими завіями (в деяких місцях на дорогах до 3. метрів). Постава польського населення до українців наскрізь ворожа, відгрожуюча, а навіть приходить до активних протиукраїнських виступів. Покищо це маловажні справи. Польського елементу по урядах назагал дуже мало, зокрема на вищих постах (зпочатку поляки бойкотували, тепер їх не беруть), на нижчих посадах до 50%. Большевицька переселенча комісія скінчила вже свої праці; на великий успіх не можуть числити, хоч як вони агітували й золоті гори обіцяли в „раю". Кажуть, що деякі менші, найбільш несвідомі москвофільські села в Лемківщини навіть зо своїми „попами" вибираються на схід. (Одно село Т., яке зпочатку майже всеціло проголосило охоту переселення до Советів, тепер, по надумі й затягненні кращих відомостей про життя в „раю", відголосило свою охоту до переселення!). До опорожнілих сіл мають знову переселювати поляків із поблизьких міст (як прим. з Іванича), до яких мають приходити переселенці із східньої Галичини та Волині німці.

Дня 18. лютого мав відїздити перший транспорт переселенців до Советів. До першого березня ціла переселенча акція має бути закінчена. В религійному житті не зайшли більші зміни. Священиків-утікачів із ЗУЗ небагато; начисляють до 150, бо на припоручення наших церковних властей було заборонено покидати священикам свої парафії. Єп. Лакота резидує в Ярославі, йому теж має бути передана Лемківщина під опіку, яка досі знаходиться в руках сумнозвісного москвофіла адміністратора, о. Медвецького, що мешкає в Сяноку. Стільки про деякі вирізки з життя українців на північному боці Карпат. А на полудні?

В Карпатській Україні, вже близько рік панують старі, „передвоєнні" панове-ґрафи, і старі порядки, теж передвоєнні (перед 1914). Загалом: непорядок, бо брак мадярам орґанізаційних здібностей, біда, безробіття, експльоататорська господарка нашими лісами, при помочі спроваджених із глибини Мадярщини робітників, і тому невдоволення новими панами навіть серед бувших мадярів і „руских", з яких чесніші елементи переходять до українського табору. Кажуть, що з огляду на нові політичні умовини мадяри трохи злагіднили свій протиукраїнський курс, але то лише „для ока", бо українства вони бояться, як чорта рогатого... Учительства нашого спершу зовсім не приймали на посади, тепер трохи приймають і висилають до Мадярщини. Подібно, як це поляки робили з нашими вчителями й урядовцями. По школах учать ще теж із старих підручників, навіть українських. Майже все священство, мадяронське, вислуговується разом зо свім єпископом Стойкою мадярам. Стойка пропаґує у своїх рептильках (писаних наполовину якоюсь угро-руською мовою, наполовину прямо мадярською) угро-руську угоду, беззастережну й вірну ідеї корони св. Стефана. Він нападає теж на русских, як і на українців. Бродій знову домагається автономії для Карпатського Краю (як це мадяри звуть); йому відповіли, що тоді буде автономія, як оба народи (мадярський і руський) в одно зіллються! Обіцяли мадяри, що звільнять від податку на 20 літ, тепер тягнуть податки й за 1939 рік і кажуть, що вониж не домагаються податків за час чеського панування?! Дорожнеча на все, як ніколи не бувало; нічого не довозять, бо й самі не мають. Прим. чоботи коштують 50 пенґів, зарібна плата робітника 60 пенґів, учителя 100 пенґів. Коли говориться про що добре, порядне, дешеве і т. д., то населення все каже: „Еге, то було за України, коби вона вже раз повернулась!" Того пів року української влади на Закарпатті витиснуло незатерту українську печатку на тому клапті української землі! Недаром загинули найкращі з рядів Карпатської Січи! Не поможуть мадярам, як прийде час, ані оборонні лінії Арпада, які тепер ставлять у Карпатах! „Подкарпатськая Русь" стала й на віки залишиться вже Карпатською Україною!

А на **Пряшівщині,** що нею тепер словаки опікуються, невесело: матеріяльна скрута й слабенька національна свідомість населення допомагають мадяронам і деяким словацьким „імперіялістам" ще гірше затемнювати походження тієї землі й відрізувати її від українського пня. Зновуж брак світомої інтеліґенції та національно виробленого священства спричинює те, що активніший елемент населення йде до всяких словацьких ліґ, чи ґлінкових ґард і там роблять з них нових зрадників української ідеї. Не думаємо, щоб це ділося за згодою словацьких урядових кол, бо ті знають, що Пряшівщина від віків українська земля і тепер, чи „в четвер" вона до України соборної прийде! Хоч остання неприязна відповідь у справі поширення діяльности пряшівської „Просвіти", чи видавання українського часопису говорять досить вимовно! Чи те може допомогти словадам, сумніваємося.

ФРАНЦУЗ ПРО СХІДНЮ ЕВРОПУ

Університетський професор, француз, Бернард Фей, помістив у „Ню Йорк Таймс Маґазін" статтю під заголовком: „Який клопіт є з Европою". Фей приходить до висновку, що остаточною причиною вічних війн в Европі є те, що східня частина Европ не є як слід зорґанізована. А тому вона все є предметом чужого лакімства та заохочує сильні держави до ріжних політичних аванур і інтриґ.

Проф. Фей говорить, що народи, головно ті, що замешкують долини Дунаю, Дністра та Волги, дотепер не зуміли створити такого сталого суспільного устрою, який протиставивсяб імперіялізмам чужих держав, зокрема Німеччини. Він далі каже, що Гітлер виріс у силу саме тому, що політичні відносини в середущій і східній Европі не були як слід зорґанізовані і він у тім напрямку розбудив експанзивні апетити свого народу.

Кінцеві завваги цеї статті безпосередньо доторкають також українського народу, тому ми наведемо їх дослівно:

„Щоб виграти війну, Анґлія і Франція можуть покладатись на свої армії і фльоти. Та щоб осягнути постійне замирення; треба чогось більше. Вони мусять це винайти і перевести. Мусять знайти політичний устрій і ґеоґрафічну дефінцію тих нещасливих, непокоених і нападаних народів, котрі замешкують долини Дунаю, Дністра і Волги. Ті народи не осягнули ступня того національного розвою, який осягнули атлянтійські і середземно - морські нації. Змусити їх приняти політичні методи й інституції Заходу, значить іти на велике ризико. Експеримент з 1919 до 1929 року не є заохочуючий; дозволити їм вільне панування, значить повторити помилку з 1930 до 1939 років, і віддати їх на поталу Німеччині, що булоб рівнозначним із засудженням їх на найбільш понижуюючу неволю. Франція і Британія мусять знайти якусь нову, відповідну розвязку, коли вони хочуть, щоби перемога була скора і тревала. Найбільшим і найкращим питанням сьогодня є знайти спосіб, щоб ті безформені краї остаточно осягнули свою форму і в той спосіб уможливили старші цивілізовані краї вдержатись і відродити себе".

Таке закінчення робить проф. Фей. Думки надзвичайно цікаві. Вони можуть крити для українського народу велику надію, а також велику небезпеку. Бо вони подані в досить загальниковій формі і можна їх ріжно розуміти. В засаді ті думки покриваються з думками української політики, яка стоїть при тому, що як довго схід Европи не є упорядкований і там панує політична трясовина, сталий мир в Европі є неможливий. З того боку українці повинні радіти, що вже й у Франції поважні політичні кола приходять до того самого висновку. Та тепер іде про те, щоб точно окреслити ті нові форми, в які має вилитись політичний зміст східньої Европи. Бо ми знаємо, що його дотепер ріжні люди толкували і виповнювали ріжно. Одні говорили, що це централістична Росія має історичне завдання виповнювати Схід Европи політичним змістом. Опісля до того голосилась Польща. І Чехословаччина подібне твердила. Говорили те саме інші. Отож усі ті східньо-европейські народи хотлиб виповнити той Схід своїм змістом. Але цей зміст вони виповнювали на засаді розбою і грабіжу інших народів, зокрема українського народу. Це опісля мстилось на них; вони трупішили з середини і творили ще більшу політичну порожнечу, яку старалася заповнити ґерманська раса.

Проф. Фей сам стверджує, що до того ще раз допустити не можна. Треба знайти інші форми цього політичного змісту для середущих і східньо-европейських народів. Зо свойого боку ми скажемо; що той зміст буде побудований на сталих фундаментах, коли в ньому зникне гнет і розбій між самими східніми народами і всі вони здобудуть волю, зокрема великий український нарід дістане свою соборну суверенну українську державу.

Без такої української держави всякі основи миру є хиткі і при першім потрясенні вони знов заваляться.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

А. М., Валінґфорд, Конн. — У „Свободі" з 20 березня н. р., в передрукованім з американської ґазети витинку про концерт Шевченка в Гартфорді, було помилково подано, що всі хори, які брали участь у тому концерті, були православні. Дійсно справи маються так: хор з Ансонії є укр. католицький і хор з Гартфорду є укр. католицький. Тільки один хор, в Ню Бритен, був укр. православний.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(3)

Маряна насторожилась, а було її торкнути про те, що діялося тоді в Україні, запалювалсая й слова в неї сипалися разом з іскрами з очей. Палка шляхотська кров не вода. Пан Мартин пробував повернути розмову в інший бік.

— А пана Любовіцького знаєте?

— Станіслава? Знаю, якби не знати! Друг-приятель пана сотника з шкільної лави. Знаю, знаю!

— Ото вони два — пан канцлер Осолінський та пан Любовіцький і приїхали з Варшави.

— Приїхали? А чогоб то?

— Чогож би то пану Осолінському й не приїздити? Маєтности оглянути, це й те в господарці полагодити...

Маряна насторожилася, а пан Мартин при останніх словах значуче підморгнув, мовляв, це так тільки говориться, а поправді то не в господарських, не в маєткових справах приїхав канцлер Речі Посполитої зо столиці на Задніпрівя... Тут пан Мартин вихилив ще одну чарку сливянки й наче лякаючись, що хтось підслухує, знизив голос.

— У важних, преважних справах приїхали ті пани з Варшави!

— Ну, ну, — вимовила шепотом Маряна, вся перемінена в слух.

— Король, як знаєте панiматко, благородний, розумний пан.

— Дай йому, Боже, панування легке.

— Ото й ба, що легкого панування йому Бог не дав. Яб не проміняв мойого чубука за його берло! Тут, на хуторі, всяк мене поважає й мого чубука боїться, а там у Варшаві королем, його милостю, помітують, за ніщо мають, до корони вже йому добираються.

— А що вже в нас не виробляють, як уже не знущаються, не приведи Господи!

— Отож королеві, його милості, перебралася вже мірка терпіння.

— Святий би не витримав!

— Тямите паніматко, як то наші пани-старшини до Варшави, до короля їздили?

— Чогож не тямити? Нема ще й року, як їздили.

— Ні, вже рік минув. Поїхали з жалями, поїхали з слізми. За вольности наші потоптані, за віру нашу знаружену, за землі наші, за горла наші короля молєстували. А король — розвів руками — не пораджу, мовляв. Душею рад би вам помогти, та нічого я з моїми панами не вдію. Шаблі маєте, отож і відмахуйтеся від напасти.

— Відмахуйтеся... — повторила Маряна глухо. — Рік минув, а ми, як терпіли так терпимо й нікому на думку не зійде — вдмахнутися...

Пан Мартин вихилив ще одну чарку, шрама на його обличчі побагровіла, чоло піднялося, в очах щось блиснуло.

— А звідки ви, паніматко, знаєте, що нікому таке на думку не сходить? А може й зійшло?

Маряна трівожно оглянулася.

— Не під ніч кажучи, пане Розлуцький! — і перехрестилася.

— Ото й ба, що від напасти ніхто не відхрестився. Шаблею відмахнутися треба, шаблею, паніматко! — вже не говорив, а кричав пан Мартин, вимахуючи правицею й притупуючи ногою.

— Ради Бога, пане Розлуцький, ще яка біда почує! Стіни вуха мають!

— Хай мають, хай мають, повідтинаємо! — розгарячився пан Мартин і заходив по кімнатці. — Повідтинаємо!

Маряна піднялася з дзиґлика, підійшла навспинячках до дверей і ненадійно їх відчинила. В сінях не було нікого. Заспокоєна вернулася до стола й потягла до нього пана Мартина.

— То значить у тій справі приїхали до нас пани з Варшави?

(Дальше буде).

Ukrainian Weekly

(Concluded)

SELECT UKRAINIAN STORIES

III

THE BLUE FOX

(A FABLE)

By IVAN FRANKO

Translated by STEPHEN SHUMEYKO

(1)

ONCE upon a time there lived in a deep forest Mykyta the Fox. He was a very crafty fox. Several times the hunters chased after him, set dogs on his trail, laid iron traps for him, tried to poison him, yet never did they succeed in bringing an end to him. Mykyta the Fox merely mocked at them, evaded all such attempts to catch him, and even warned his friends of them. And as for raiding chicken coops and storehouses, there was no more a bolder and cleverer a thief than he. In fact, things came to such a pass that he even began to make such raids in broad daylight, and never return empty-handed.

Such unusual luck and his cleverness combined to make him terribly proud of himself; it seemed to him that nothing was impossible to him.

"Guess what!" he exclaimed boastingly one day. "Enough have I hunted in the villages. Tomorrow in broad daylight I shall go to the big town, and steal a chicken from the very market itself."

"Oh, g'wan, don't talk such nonsence!" his friends sought to dissuade him.

"What, nonsense, you say? Well, you'll see!" ranted the fox.

"Maybe we will, maybe we won't but you yourself know that in that town the streets are just filled with dogs, and you would have to change yourself into a flea to escape being seen by them and torn to pieces."

"You just wait and see. I won't have to change into a flea nor will they tear me to pieces," the fox retorted, and firmly decided that on the morrow itself, the busiest trading day, he would go to the town and steal a chicken from the market.

But this time poor Mykyta over-reached himself. Through the fields of hemp and corn he managed to steal safely to the very town limits; then by skulking through the backyards, jumping fences and hiding in vegetable patches, he reached the very center of the town. Alas! This was the furthest he could get without being seen. He saw that he would now have to leap into the street, even though for an instant, run along it to the market, seize a chicken, and then return the same way. And yet both the street and market were filled with milling peasants, whose shouts and cries mingling with the creaking of wagons, the rumbling of wheels, the thudding of horses' hoofs, and the squealing of pigs, created such a bedlam as our Mykyta had never imagined it possible even in his most delirious dreams.

But what else was he to do! Once you start something, you have to finish it. Crouching low for several hours in the weeds near a fence, he gradually became accustomed to this bedlam. Then having gradually rid himself of his first fright and thoroughly examined the route he would have to take to reach his objective, Mykyta the Fox gathered his courage, took a short run and leaped over the fence, to land right on the street.

Fortunately for him, in the dust raised by the throngs no one paid any attention to him. Just another dog—thought those who happened to see him. Mykyta grew a little cheerful. Crouching low he dashed through a ditch straight into the marketplace, where sat a long row of women with their baskets filled with eggs, butter, fresh mushrooms, cloth, seed, poultry and other such fine things for sale.

Suddenly, just as he was but a few leaps from the trading row a dog bounded out towards him, then another from one side and still another from the other side. Dogs were something that our Mykyta could not fool. No sooner had they scented him, immediately with loud barkings they leaped towards him. Lord, how frightful! Our Mykyta whirled about like a fly in boiling water. What was there to do? Which way could he run? Without wasting much time with such thoughts, however, he darted through the nearest open hallway, then through the hallway into the backyard. Cowering and looking about for a way to escape he listened at the same time whether the dogs were following. Oho! He could hear them! Already near! Glancing desperately about he saw a barrel standing in the corner by the fence. With one bound he was by it and then with another right into it.

It was in the nick of time, for hardly had he disappeared in the barrel when a whole pack of dogs swept into the yard, barking, growling, sniffing.

"He was here! He was here! Search for him!" howled those in the front.

The whole pack scurried about the small yard, sniffing, burrowing, and scratching,—but not even a trace of the fox. Several times they approached the barrel, but the unpleasant smell that emanated from it repelled them from it. Finally, being unable to find him, they ran off. Mykyta was saved.

Saved, but how!

The barrel, which had so providentially served him in this emergency, was more than half-filled with thick blue paint mixed with oil. You see, in that particular house there lived a painter, who painted rooms, plank fences, and orchard benches.

It so happened that on the morrow he was supposed to paint a large section of a fence and had therefore prepared for himself the paint for this job. Jumping into the barrel, Mykyta the Fox had dived into this thick mixture head-first and for a moment it seemed as if he would suffocate himself in it. Having found the bottom with his hind feet, however, he raised himself erect, so that although his whole body was submerged yet his muzzle, well smeared with the blue paint, protruded above. In this position he remained until the frightful danger had passed. The poor fellow's heart beat like a triphammer, hunger gnawed at his intestines, and the smell of the oil nearly choked him, but what else was there to do? Thank God, he was alive! Who knew what would happen next to him. Suppose the owner of this barrel found him there, then what?

Yet there was nothing he could do about it. Nearly dying of fright, poor Mykyta the Fox had to sit there in the paint until evening fell, well knowing that if he appeared on the street in his present state, then not only the dogs but the people themselves would swoop down upon him and kill him.

Only when dusk fell did Mykyta the Fox climb out of his unusual bath. He ran across the road and unseen by anyone leaped into an orchard, thence into the weeds, over the fences, through the corn and cabbage patches, then over the fields to the forest. For quite some time long blue streaks trailed after him, until the paint dried a little. It was already well dark when he reached the forest, and it was not on the side where his home was but on the side opposite to it. He was hungry, tired, barely alive. To reach his home he had still to run two more miles, but he had not the strength. So after reviving himself a little with several eggs, which he found in the nest of a quail, he crawled into the nearest empty hole, evened out the pile of leaves in it, burrowed his muzzle into them, and fell asleep just like after a hot bath.

Whether Mykyta the Fox rose early or late the next day, that is not inscribed in the books. Suffice it to say, that awakening from deep slumber, stretching luxuriously and spitting thrice in the direction where yesterday he had such an unpleasant experience, he warily, like all foxes, climbed out of his hole.

A sharp glance this way and that way. Then sniff-sniff. Peace and quiet everywhere. Mykyta grew cheerful. Everything is just perfect for a good hunt—he thought. Yet some uncomfortable sensation prompted him to look at himself.—My God! What was this? Horrified, he leaped away from the spot he was standing on; but alas, one cannot run away from himself, so he came to an abrupt stop and looked at himself more carefully... This can't be me! This can't be me! This can't be my fur, my tail, my legs! No, this can't be me at all! Instead, he saw in himself some terrible animal, glaring blue in color, with a horrible smell emanating from it, covered with nettles, thorns, and porcupine quills, while his tail was no tail at all, but something so big and heavy like a large mallet, and prickly all over.

Thoroughly alarmed, our Mykyta began to examine himself more closely. Evidently something had happened to him. He sniffed at himself, shook himself—but no luck. Next he rolled on the ground—but still no luck. He still remained the same strange self. He tried scratching off this blue substance—yet though it hurt, nothing came off. Next he tried to lick it off—no luck either. He ran to a nearby puddle of water, jumped in to wash it off—but in vain. The paint mixed with oil had hardened overnight and now would not come off in the least. What was he to do! Poor Mykyta!

Just then brother wolf leaped into sight. Only yesterday the two were bosom pals, but now, seeing this strange apparition before him, all blue in color, and covered with nettles, thorns, and porcupine quills, and with such a tremendous and stiff tail, the wolf fairly howled in fright, and recovering his senses tore gaspingly away into the depths of the forest. In his mad flight he encountered his mate together with a bear, a boar, and a stag. They quickly crowded around him, causing him to slacken his breakneck pace, and asked what was the matter. To all such questions he could barely gasp a reply, so frightened was he:

"There! Over there! Oh, oh, how terrible! Oh, how horrible!"

"But what?" pressed his friends.

"I don't know! I don't know! But it's awful!"

What could this be! The animals tried to pacify the wolf, gave him some water to drink, but all in vain, they could not elicit a single intelligible word from him. Finally they decided to see for themselves this terrible something that had frightened the wolf so. In a few moments they reached the glade where Mykyta was still trying to get rid of the paint on him. One glance at him was enough! In flash, helter-skelter they fled from him. No wonder! They had never seen such an animal, nor even heard of it. Who knew what terrible strength it possessed, what damage it could wreak upon them if it so wished.

All this alarm did not escape the keen eye of Mykyta, even though he was so busily engaged in trying to get the paint off himself.

"Hmm," thought he, clever fox that he was, "it's not so bad that they fear me so! I can make good use of this fear. Just wait a moment, my good friends, and I shall show myself to you."

Raising his tail high into the air, and blowing himself up very proudly, he went into the depths of the forest, heading for the spot where he knew the animals usually gathered.

In the meantime, news about the new, strange, and fearful monster, had penetrated into the innermost recesses of the woods. From everywhere the animals hurried to have a look at him, but only from a distance. Yet Mykyta the Fox made out as if he did not notice this at all. He just stalked through the woods as if in very deep thought, unmindful of what was going on about him, until he reached the meeting-place. Then without slackening his deliberate pace in the least, he walked over to the stump which the bear always occupied, and sat down on it. Calmly he awaited further developments.

A bare half-hour passed, and the meeting-place now became filled with all sorts of animals and birds. All had come to see what sort of a strange animal had come among them. Yet despite their numbers none dared to approach very close to him. All of them stood a respectable distance away from him, trembling with fear, ready to show their heels at the first sign of danger. It was then that the fox deemed it propitious to address this mixed assemblage. In soft kindly tones he said to them:

"My dear beloved ones! Do not fear me! Come closer and I shall tell you something very important."

But the animals did not come any closer. Only the bear managed to utter in an awe-stricken voice:

"Who are you?"

"Come closer and I shall tell you everything," the fox replied, gently and sweetly. This time the animals did move up a little closer, but not too close.

"Listen well, my beloved," said Mykyta the Fox, "and rejoice! For this morning St. Nicholas created me of holy clay—look and see yourself how heavenly blue it is!—and having given me life, he said to me:

"'Oh, Wise One! In the animal kingdom there has arisen disorder, injustice, and trouble. As a result, no one there is sure of his life or well-being. Descend, therefore, to the earth and become the king of all animals. Rule wisely and justly and permit no harm to come to anyone!'"

Upon hearing these words, the animals clapped their hands in joy.

"Oh, then you shall be our king?"

"Yes, my subjects," Mykyta replied gravely.

A great happiness filled the animals. Everyone of them threw himself into the task of bringing about a new order in their kingdom. The eagles and hawks brought in fowl, the wolves and bears brought in sheep and calves. Everyone contributed something. And all put their kill at the feet of their new king, Mykyta the Fox, who set aside a small portion for himself and distributed the rest justly among those who were hungry. Joy welled anew at the sight of such humanitarian justice. This was indeed a king! A kindly, generous king! Solomon himself! With such a king to rule over us we shall live a long and merry life, like in heaven itself! Long live the king!

Days passed after days. Mykyta the Fox was indeed a good king, just and merciful, all the more since now he did not have to go out hunting for food, nor to lay in wait for his quarry, nor kill. His faithful subjects brought him food already killed, skinned, and prepared; and where it was a fowl, even with its feathers plucked; all he had to do was to eat it. Yet, we must note here, his justice was as justice always is among animals: he who was stronger, was considered better, while he who was weaker, never won his case.

And so, in reality the animals existed under the rule of their king just as they had before his coming: he who hunted successfully, ate him who had no luck or skill, or went hungry. He who was shot by hunters, had to die; while he who managed to escape, thanked God for his life. Nevertheless, all of them were very happy that they had such a wise, mighty, and merciful king, and—so different from all other animals.

Mykyta the Fox, on the other hand, enjoyed this experience of being a king, immensely. It was like living in heaven itself. Only one thing he feared, that the paint would come off and his subjects would recognize him for what he really was. For that reason he never went out in the rain, never prowled among the thickets, never scratched himself, and slept only on soft bedding. In a word, he took every possible care that his ministers and subjects should not recognize the fact that he was only a fox and not the Wise One.

A year thus passed. The anniversary of his ascendance upon the throne drew nigh. To celebrate this anniversary properly, to show their gratitude to such a wonderful king, the animals laid plans to present a great concert on that day. Accordingly, a chorus was formed, composed of foxes, wolves, and bears. Next a beautiful cantata was composed for the occasion. And in the evening of that memorable day, after all the ceremonies, dining, and speeches eulogizing the king, had come to an end, the chorus appeared in the center of the banquet grounds and began to sing. It was simply wonderful! The bears rumbled a bass so deep and powerful that the very oaks shook. The wolves raised their voices in solos so high and moving that the others could barely prevent themselves from joining in. But when a group of little foxes appeared in their native costumes and began to yelp in their high tenor, the king could no longer hold himself in. His heart bursting with happiness, his caution gone with the wind, he lifted high his muzzle and let loose into the air a piercing fox yelp!

My God! What had happened? All singing suddenly ceased. The scales of ignorance had fallen off the eyes of his erstwhile subjects, and our poor Mykyta the Fox stood revealed in his true colors. Why their king was only a fox! A plain, ordinary, common fox! His fur was covered only with ordinary paint! Tchfu! Tchfu! And we thought he was goodness knows what! Oh, you liar! Oh, you swindler!

No longer they remembered his goodness. A great rage took possession of them all for having been fooled so completely. With one accord the whole pack threw itself upon the unfortunate fox and tore him to bits.

And from that time the saying grew popular among our people:—that when a man believes in a lying friend and permits himself to be fooled completely, or whenever any scoundrel swindles us so that we emerge from the experience a little wiser than before, then we always say: "Eh, I knew it all the time! I recognized him like I would a painted fox."

(To be concluded)

THE U. N. A. SPORTLIGHT

THE BASKETBALL SITUATION

The situation in the various districts of the Ukrainian National Association Basketball League is approaching a critical phase, which will determine the leadership in the districts. At this writing, only Mahanoy City holds the undisputed leadership in its District No. 3. In District No. 1, New York and Newark will run into a tie unless Philadelphia causes an upset. In District No. 2, McAdoo is leading but a tie is possible with Berwick or Hanover. In the Mid-Western districts, Ambridge has upset all pretty calculations by defeating Akron and Cleveland, which probably will result in a 3-way tie. Rossford is undefeated in District No. 5, but Hamtramck will have the last opportunity to spoil this record. The 2nd game between Rossford and Hamtramck is anxiously awaited, as it may give Rossford an undisputed leadership or cause a tie with Hamtramck.

District No. 1

The standings of the teams:

	Won	Lost	Pct.
New York	3	1	.750
Newark	2	1	.667
Philadelphia	0	3	.000

District No. 2

The standings of the teams:

	Won	Lost	Pct.
Berwick	3	1	.750
Olyphant	4	2	.667
McAdoo	3	3	.500
Hanover	0	4	.000

On March 7th, Olyphant defeated Hanover, 40—32, at St. Joseph's Hall in Nanticoke. The game, which featured good sportsmanship, was settled in the final quarter when Olyphant staged a 14-point scoring spree, as compared with Hanover's 5 points. All of Olyphant's men scored points, Chaney and Chomin starring with 8 each. Skwarlo and Olhowski led Hanover's scoring with 10 points each. The game by quarters:

Hanover:	6	14	7	5—32
Olyphant:	8	11	7	14—40

District No. 3

The standings of the teams:

	Won	Lost	Pct.
Mahanoy City	5	0	1.000
St. Clair	3	2	.600
Shamokin	0	2	.000
Centralia	0	4	.000

Writing from District No. 3, Stephen Bottock reports that on Jan. 19th, Mahanoy City defeated Centralia, 32—19. On Jan. 26th, Mahanoy City defeated Shamokin, 34—28. On March 3rd, Mahanoy City played a double-header and defeated St. Clair, 30—24. In the other game the team clinched the championship of District No. 3 by defeating Centralia, 55—19. All 4 games were played at Mahanoy City.

From Milton Hercha of St. Clair comes the following article:

"I regret to announce that on March 12th, District No. 3 lost one of its most ardent followers in Mr. John Ogarick, who died in the Pottsville Hospital after a serious operation. The deceased was a man who never failed to exemplify his belief in spirit, courage, and good, clean sportsmanship. His loss will be felt throughout the entire district. I dedicate the following elegy, simple but beautiful, in memoriam of a true friend...the late John Ogarick:

"VALE, AMICUS

"His knowledge vast though his years
but few,
His brow unlined though his judgement wise—
Words are too weak to express his
due,
Too great the task for him who tries.
But in a word, as best I can—
A scholar and a gentleman."

District No. 4

The standings of the teams:

	Won	Lost	Pct.
Cleveland	4	2	.667
Akron	3	2	.600
Ambridge	2	2	.500
Carnegie	0	3	.000

District No. 5

The standings of the teams:

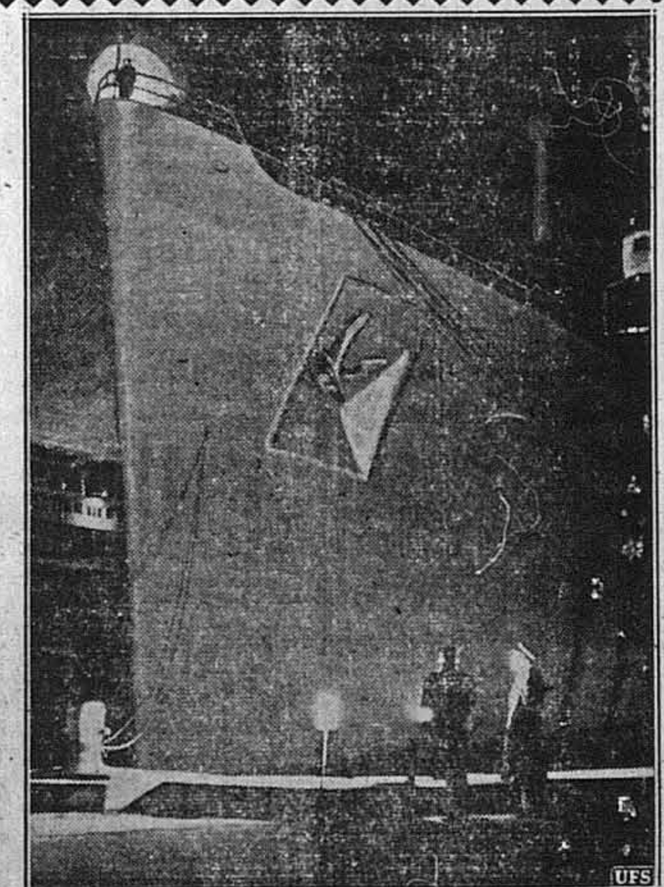
	Won	Lost	Pct.
Rossford	5	0	1.000
Hamtramck	4	1	.800
Detroit	2	4	.333
Lorain	0	6	.000

On March 16th, Hamtramck handed Lorain its 6th consecutive defeat at the Lorain Y.M.C.A., the score being 56—29. B. Sharon and A. Goy were high scorers for the visitors with 13 and 12 points respectively; M. Peters also received credit for a dozen points. J. Harmych starred for Lorain with 9 tallies. Hamtramck scored 21 of its points in the opening quarter, coasting to an easy victory. The game by periods:

Hamtramck:	21	11	8	16—56
Lorain:	5	10	7	7—29

Lorain's players average 18 years of age, thus constituting it as one of the youngest teams in the U.N.A. League. It has been playing against teams averaging 21 years and more.

ГОТОВ ВИЇХАТИ З ПОРТУ.

Британський корабель „Квін Мері" виїхав несподівано з Ню Йорку на повне море. Заряд корабля не подає, куди він думає їхати.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЙОНГСТАВН, О.

Наші професійні сили.

Звертаймо особлику увагу на ті молоді сили, що вибиваються в американському житті, а є щиро віддані українській справі. До таких належить у нас п. Михайло Іванчак мол., син громадян Михайла й Марії, що походять з Лемківщини і виховали сина в любові до того народу, з якого він вийшов. Молодий п. Іванчак є репортером ґазети „Ди Демократік Ньюз", що виходить у Варені, О. З нагоди Шевченківських роковин помістив він тепер у тій ґазеті гарну статтю про Шевченка. Давніше дописував до „Юкрейніен Віклі", де містив також і свої вірші. Ось таких молодих сил нам треба якнайбільше.

о. С. Мусійчук.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

В дописі з Клівленду в „Свободі" ч. 68 помилково надруковано, що п. О. Е. Малицький є „предсідником українських і тирольських танцюристів". П. Малицький не є предсідником того товариства, тільки говорив промову перед тим товариством.

МОРСЬКА ВОДА

Морська вода така солона, що чоловік не годен її пити. Насичення морської води сіллю у ріжних морях — ріжне. І так: 2,000 фунтів води у Мертвім морі має у собі 186 ф. соли: також скількість з Червоного моря має 92 ф.; Середземного моря має 84 ф. соли; вода в Атлянтійськім океані (між Англією і Францією) 72 ф. З одної тони води, взятої з Чорного (українського) моря, можна виварити 26 ф. соли. Здавендавна чорноморська сіль розходилася по цілій Україні. Розвозили її по всіх усюдах чумаки. Кільканацять чумаків зо своїми возами-мажами творили т. зв. „валку".

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Сейнт Клер, Па., помер у пятницю, 8. березня, член Бр. св. Кирила і Методія, від. 31. У. Н. Союзу,

ПЕТРО ЗАПОТОЧНИЙ.

Покійний прийшов з переступним листом у травні 1939. року. Приступив до У. Н. Союзу в 1915. році.

Полишив жену Анну й семеро дітей: пять доньок і два сини.

Похорон відбувся в понеділок, 11. березня.

Вічна Йому память!

М. Томко, секр.

У Сейнт Клер, Па., помер у вівторок, 12. березня, член Бр. св. Кирила й Методія, від. 31. У. Н. Союзу,

ІВАН ОҐАРІК.

Покійний родився в селі Чашин, повіт Ліско, Галичина, у 1889. році. Приїхав до Америки в 1907. році. Вступив до У. Н. Союзу 30. березня 1918. року. Був предсідником від. 31. через 10 літ і був два рази делеґатом на конвенції У. Н. С.

Братство і громада стратили доброго члена.

Полишив жену Ґелену й сина Йосифа.

Похорон відбувся в суботу, 16. березня, з дому жалоби до церкви св. Тройці і на цвинтар св. Николая.

Вічна Йому память!

М. Томко, секр.

В цю суботу, 23. ц. м., в 9:30 год. вечер, хор ім. М. О. Гайворонського при Укр. Прав. Церкві св. Володимира, під управою **п. Мир. Желехівського,** відспіває ряд пісень на стації **W.W.S.W. в Пітсбурґ, Па.** Просимо шан. Слухачів не забути послухати доброго співу, субота, 9:30 вечер. Виступає сама молодь, тут роджена, як рівнож і їх учитель.

НА РІЖНІ ТЕМИ

МИРОВІ ПОСУНЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА?

З Англії йде пропаганда проти можливих мирових заходів президента Рузвелта.

Боячись англійці, що президент може запропонувати світові угоду, яка не візьме під увагу інтересів Англії або слушних основ миру.

Президент Рузвелт менше більше в той самий час публичним висловом осудив мир, який Росія накинула Фінляндії.

Цим він миходом показав своїм критикам в Англії, як він розуміє мир.

ВІЙНА, ЧИ МИР?

Дражливість англійців на можливі мирові заходи Америки викликує в Америці вже виразне невдоволення публіцистів.

Чомуж малиб англійці так завзято боротися проти мирових заходів? Для якої іншої причини, як не тому, щоб мир конче випав по волі Англії?

Це саме і наводить американських публіцистів дивитися на війну в Европі як на смертний бій між Англією й Німеччиною. І одна й друга сторона хоче противника знищити як першорядну силу. Англія й Німеччина поводяться супроти себе так, як два півні на одному смітнику, як дві собаки коло одної кістки.

Чи це одинокий вихід з положення? — питаються американські публіцисти. Чи не можна, наприклад, справи наладнати так, щоби були дві першорядні сили?

НОВА ВІЙНА НА СХОДІ?

Японці підносять крик: „Владивосток це пістоль, вимірений у голову Японії".

Очевидно, таке сказати означає ніщо інше, лише кликати японців, щоб відвернули пістоль від голови Японії. Щоб заняли від Росії Владивосток.

Росія, звичайно, починає проти таких намірів гострий крик. Одначе не так ще давно вона власне таке саме говорила проти Фінляндії. Говорила про Виборґ, як про пістоль, вицілений у голову Росії.

ЧОМУ НЕ ВСІХ?

Румунський король Карло запропонував 800 увязненим членам пронацістичної „Залізної Ґвардії" звільнення з вязниці під умовою, що вони виречуться членства в „Залізній Ґвардії", а за те зголосяться до так званого фронту „національного відродження", фашистівської організації короля Карла.

„Члени „Залізної Ґвардії" знаходяться в тюрмі за те, що вони, як каже уряд короля Карла, робили заговір на життя короля, щоб захопити Румунію в свої руки. З огляду на те, виглядає дивно, що король не запропонував усім убивникам, що знаходяться в румунських вязницях, що їх випустить на волю, якщо вони приступлять до королівської ґвардії.

ВІЙНА НА ПАПЕРІ Й НА ЯВІ.

Не так ще давно писала одна лондонська ґазета, що, не зважаючи на те, що війна вже триває кілька місяців, вона все ще виглядає як ґазетна, як паперова.

Цим вона сказала, що люди навіть в Англії не уявляють собі справжніх обявів війни.

Читаючи ці слова, нагадується оповідання про бабку, що, наслухавшися від свого сина оповідань про битви, зідхнула й сказала: „Ох, Боженьку, таж то один одному може око виколоти".

Щось подібне моглиб теж сказати й німецькі ґазети, якби їм вільно було таке говорити.

Та останніми днями щораз більше фактів вказують на те, що вже незадовго люди по всіх воюючих державах будуть мати незавидну нагоду пізнати справжні признаки війни.